

Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse årsbokslut Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under 2024	3
2	Ekonomisk sammanfattning	4
3	Prognossäkerhet	5
4	Kapitalkostnader	6
5	Investeringsredogörelse	7
6	Mål och måloppfyllelse	11
7	Verksamhetsuppföljning	21
8	Uppföljning av privata utförare	32
9	Internkontroll	33
10	Personaluppföljning	34
11	Framåtblick	35
12	Målbilaga	40
13	Bilaga Internkontroll	43
14	Strategiska nyckeltal KS	44

I Viktiga händelser under 2024

- Hackstatrappan invigdes
- Totalförsvardagen genomfördes
- Kommunen har fått prövningstillstånd och yttrat sig till Mark- och miljööverdomstolen samt tagit beslut om yttrande i målet gällande överklagandet av detaljplanen för Näsängen etapp 1
- Detaljplanen för Skånsta 2:171 har vunnit laga kraft
- Detaljplanen Tuna 6:151 med flera, har antagits och överklagats
- Flertalet strategiska styrdokument har antagits, bland annat *Planeringsstrategin, Lägesbild och åtgärdsplan för kommunens brottsförebyggande arbetet, Platsbehovsprognos för 2023-2033, Program för social hållbarhet och folkhälsa*, med flera
- System för fastighetsnära insamling av förpackningar på fastlandet och skärgården är antagna
- Österåkers kommun deltog för första gången i SKR:s nya servicemätning. Mätningen visar att Österåkers kommuns service och bemötande är över genomsnittet inom samtliga områden
- Målbarometern lanseras
- Nya Säbybron avslutades och invigdes
- Anläggandet av andra etappen av ny gång- och cykelväg utmed Söralidsvägen pågår och färdigställs under 2025
- Anläggande av ny park i Skånsta har inletts och ska färdigställas 2025
- Nya Österåkerskartan blev tillgänglig på kommunens webbplats
- Kommunen har inletts arbetet med att bli en Blåljuscertifierad kommun
- Ett nytt systemstöd i form av tjänsten Betalkontroll har införts för att möjliggöra en fördjupad kontroll av leverantörer i syfte att motverka välfärdsbrott
- Förlikning har ingåtts med hyresgäst på Dommarudden avseende avflyttning och upphörande av hyresavtal
- SKR genomförde en granskning av kommunen - Kommunkompassen

2 Ekonomisk sammanfattning

Kommunstyrelsen (KS) redovisar en nettokostnad om 268,5 mnkr, vilket resulterar i en positiv avvikelse i jämförelse mot helårsbudget motsvarande 1,6 mnkr. Avvikelsen fördelar sig på en positiv avvikelse på intäktssidan motsvarande 41,4 mnkr och en negativ avvikelse på kostnadssidan motsvarande 39,8 mnkr.

De ökade intäkterna på 41,4 miljoner kronor jämfört med helårsbudgeten härrör från obudgerade ersättningar från Naturvårdsverket kopplat till förpackningsinsamling inom Österåkers kommun om cirka 10 miljoner kronor. Vidare har tidigare fakturering kopplad till ingångna plankostnadsavtal med extern motpart genererat intäkter om cirka 10 miljoner kronor. Erhållen statlig medfinansiering för värdigbeständiga anläggningar, som ska redovisas det år intäkten uppstår, uppgår till cirka 7 miljoner kronor. Dessutom har engångsersättningar kopplade till äldre investeringsärenden gett intäkter om cirka 5 miljoner kronor. Även inbetalda bidrag som inte var budgeterade har bidragit till utfallet.

Kostnadssidan uppvisar en negativ avvikelse på 39,8 mnkr. Den negativa avvikelsen vad avser övriga kostnader härrör sig dels från ökade kostnader kopplat till samhällsbetalda resor om cirka 15 mnkr, ökade elkostnader/fjärrvärmekostnader om cirka 1,5 mnkr, samt inhyrd personal inom mark- och exploatering om cirka 2 mnkr. Den negativa avvikelsen inom köp av verksamhet beror på obudgerade kostnader kopplat till förpackningsinsamling inom Österåkers kommun på cirka 11,7 mnkr, ökade kostnader för vinterväghållning på cirka 3,2 mnkr, samt ökade kostnader kopplat till ett nytt driftsavtal på cirka 3,8 mnkr.

2.1 Helårsbokslut

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse	Utfall 2023
Nämndens intäkter				
Avgifter	18 734	6 180	12 554	15 417
Övriga intäkter	136 966	108 113	28 853	116 431
Summa intäkter	155 700	114 293	41 407	131 848
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-144 366	-142 928	-1 438	-135 714
Lokalkostnader	-16 801	-14 634	-2 167	-16 092
Kapitalkostnader	-68 863	-71 628	2 765	-48 865
Köp av verksamhet	-75 676	-57 792	-17 884	-62 611
Övriga kostnader	-118 504	-97 411	-21 093	-105 454
Summa kostnader	-424 210	-384 393	-39 817	-368 736
Nämndens nettokostnad	-268 510	-270 100	1 589	-236 888

3 Prognossäkerhet

Prognosen för avvikelser mot budget inom Kommunstyrelsen har under 2024 legat stabil på en budget i balans. Avvikelsen mot budget per sista december uppgick till 1,6 mnkr, vilket motsvarar 0,6 procent.

	Helårsprognos
Januari	0
Februari	0
Mars	0
April	0
Maj	0
Juni	0
Juli	0
Augusti	0
September	0
Oktober	0
November	0
Bokslut per december	1 589

4 Kapitalkostnader

Belopp i tkr	2024			Utfall 2023
	Utfall	Budget	Avvikelse	
Periodiserade offentliga investeringsbidrag	-1 855	-1 615	-240	-1 620
Avskrivningar på byggnader, tekniska anläggningar	37 763	41 339	-3 576	35 886
Avskrivning på maskiner och inventarier	143	125	18	129
Kapitalkostnader (intern ränta)	31 646	31 196	450	12 834
Total	67 697	71 045	3 348	47 229

Utfallet för perioden uppgår till 67,7 mnkr, med en positiv avvikelse på 3,35 mnkr i jämförelse med periodbudgeten. Den positiva avvikelsen kan härledas till att två större investeringsprojekt avslutades under hösten 2024.

5 Investeringsredogörelse

Investeringsredovisning (tkr)	Besluttad total budget (fleråriga projekt)	Utfall tom 2023 (fleråriga projekt)	Budget 2024	Prognos 2024	Ack Utfall 2024	Budgetavvikelse prognos	Prognos Totalbudget (fleråriga projekt)
Attraktiv offentlig plats och skärgård			20 200	13 960	13 960	6 240	
Skånstaparken	17 400	407	10 400	10 400	10 087	313	17 400
Stadsutveckling /Trafikplan	0	0	3 200	42	42	3 158	0
Reinvestering, gator & vägar			51 800	36 158	35 144	16 656	
Säbybron	125 600	97 137	28 000	18 745	18 097	9 903	113 840
Trafikåtgärder			10 900	11 193	11 193	-293	
Söralidsvägen (Svartfärvägen-Björkhagsvägen)	10 077	5 677	6 700	7 187	7 187	487	12 377
Gång och cykelvägar			8 050	8 037	8 083	33	
Svinningevägen GC (Valsättravägen-TRVs GC)	0	0	500	1	1	499	2 500
Trälhavsvägen, GC-väg	6 500	20 723	3 000	4 852	4 852	1 852	23 723
Össebyvägen (del av), GC-väg	16 500	0	500	0	0	500	16 500
Kultur och Fritid			4 850	5 489	5 489	-639	
Miljöåtgärder			3 000	52	52	2 948	
Övriga ej namngivna objekt			0	0	0	0	
Digitala kartor, ortofoto			0	0	0	0	
Övrigt			6 000	237	729	5 271	
Summa Totalt	176 077	123 944	108 000	77 752	74 692	33 308	186 340

Under året har investeringar genomförts motsvarande 74,7 mnkr i förhållande till årets investeringsbudget om 108,0 mnkr, vilket ger en avvikelse mot årets budget om cirka 33,3 mnkr.

Attraktiv offentlig miljö, budget 18,7 mnkr

Inom investeringsprojektet är det tre objektsgrupper som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Trygghetsåtgärder +0,6 mnkr, Åtgärder i parker och lekplatser*

+4,7 mnkr, *Åtgärder i offentlig miljö* +0,7 mnkr. Den största avvikelse består i att renovering av två grusbollplaner genomförs 2025 istället för 2024, som planerat.

Stadsutveckling/Trafikplan, budget 3,2 mnkr

Inom investeringsprojektet är det en objektsgrupp som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Kollektivtrafikåtgärder och infartsparkeringar* +3,2 mnkr, då planerade åtgärder har senarelagts.

Reinvesteringar, gator och vägar, budget 51,8 mnkr

Inom investeringsprojektet är det fem objektsgrupper som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Behysning* -3,7 mnkr, *Säbybron* +9,9 mnkr, *Styrsystem och separerad behysning* +2 mnkr, *Beläggningsåtgärder* +9,0 mnkr, samt *Underhåll gator och vägar* -0,6 mnkr. Avvikelserna beror dels på senareläggning av vissa projekt, samt att vissa kostnader har kunnat tagits inom driftbudgeten.

Trafikåtgärder, budget 9,9 mnkr

Inom investeringsprojektet finns inga väsentliga avvikelser.

Gång- och cykelvägar, budget 8,0 mnkr

Inom investeringsprojektet är det två objektsgrupper som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Cykelåtgärder* +0,8 mnkr, samt *Trälhavsvägen gång- och cykelväg* -1,9 mnkr. Största avvikelserna beror på tidigareläggning av planerad asfaltering.

Kultur- och Fritidsområdet, budget 4,9 mnkr

Inom investeringsprojektet är det två objektsgrupper som har en väsentlig avvikelse mot budget: *Idrotts- och friluftsanläggningar* -1,2 mnkr, samt *Kulturbyggnader* 0,7 mnkr. Avvikelserna beror dels på utökade investeringsåtgärder i Hackstabacken och Sportcentrum, dels på att planerade åtgärder skjuts till 2025.

Miljöåtgärder, budget 3,0 mnkr

Inom investeringsprojektet finns det en objektsgrupp som har en avvikelse mot budget: *Miljöåtgärder* +2,9 mnkr. Avvikelsen beror på försenade förhandlingar avseende arrendeavtal gällande Skånsta rasthagar. Åtgärderna planeras genomföras 2025.

5.1 Exploateringsredovisning (planprogram/detaljplaner)

Exploatering (tkr)	Utfall tom 2023 (fleråriga projekt)	Budget 2024	Prognos 2024	Intäkter 2024	Kostnader 2024	Ack Utf all 2024	Budgetavvikelse prognos	Prognos Totalbudget (fleråriga projekt)
Planprogram								
PP Täljö Gottsunda	2633	150	100	0	99	99	1	2732
PP Hacksta-Berga	3868	150	100	0	70	70	30	3938
PP Åkers Runö	3230	2300	2300	0	1659	1659	641	4889
DPL Kommunal mark								
Dpl GC-väg Margretelunds vägen etp 3-4	0	250	150	0	67	67	83	67
Dpl Valsättra etapp 2	2067	1500	1250	0	1235	1235	15	3302
Dpl Västra Banvägen	3620	2750	2500	0	2299	2299	201	5919
Dpl Bergaplan	0	0	250	0	154	154	96	0
Dpl Skogsbo	0	0	250	0	184	184	66	0
Förstudie Östanå	0	0	100	0	46	46	54	0
Summa Totalt	15 418	7000	7000	0	5813	5813	1 187	20 847

I tabellen redogörs för kommunens mark- och exploateringsredovisning, även kallad MEX. Redovisningen innefattande framtagandet av planprogram och detaljplaner på kommunal mark.

5.2 Exploateringsredovisning (detaljplaner/förstudier extern part (Plankostnadsavtal))

Exploatering (tkr)	Utfall tom 2023 (fleråriga projekt)	Intäkter 2024	Kostnader 2024	Ack Utfall 2024	Prognos Totalbudget (fleråriga projekt)
Dpl dragontorpsvägen	518	-78	65	-13	583
Dpl Pilängen	3558	-178	230	53	3788
Förstudie Östra Kanalstaden	1349	-1039	794	-245	2143
Dpl Valsjöskogen etapp 2	725	-580	284	-296	1009
Dpl Näsängen etapp 1	5499	-216	42	-175	5541
Dpl område för Björnhammar	1754	0	116	116	1870
Dpl Hagby äng och Kulle etapp 1	10 580	-3727	19	-3708	10 599
Dpl Hagby äng och Kulle etapp 2	1544	-1880	210	-1671	1754
Dpl Tuna 6:151 m.fl	1505	-3082	1812	-1270	3317
Dpl Skyttebana inom del av Skeppsbol 1:69	1442	-801	449	-352	1891
Förstudie Säby 2:25-2:26	448	-485	37	-448	485
Summa Totalt	28 922	-12 066	4058	-8008	32 980

I tabellen redogörs för kommunens mark- och exploateringsredovisning gällande detaljplaner/förstudier med en extern motpart.

- Detaljplaner tillsammans med en extern motpart via tecknade plankostnadsavtal är under framtagande inom detaljplaneområdena: Dragontorpsvägen 1, Pilängen, Valsjöskogen etapp 2, Näsängen etapp 1, Hagby äng och kulle etapp 1 och 2, Skyttebana inom del av Skeppsbol 1:69, Förstudie Säby 2:25-2:26 respektive Tuna 6:151.
- Förstudiearbete tillsammans med extern motpart är under genomförande inom områdena Östra kanalstaden etapp 2 vid tecknat plankostnadsavtal.

6 Mål och måluppfyllelse

6.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

Kommunstyrelsens service och tjänster ska präglas av hög kvalitet. Under målet har Kommunstyrelsen valt att lyfta fram tre mål: att Österåker är en *attraktiv arbetsgivare*, att Österåker är en *attraktiv plats* och att *kvaliteten på informationen och bemötandet från kommunen är hög*.

6.1.1 Österåkers kommun är en attraktiv arbetsgivare

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Hållbart medarbetar engagemang (HME)	78	80	82	80
	Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun	8 %	7 %	7 %	7 %

Två indikatorer följs upp under målet *attraktiv arbetsgivare*: Hållbart medarbetarengageman (HME) och sjukfrånvaro.

Gällande HME följs det upp årligen i samband med medarbetarundersökningen och innehåller frågor om ledarskap, motivation och styrning. Kommunen hade under två år en negativ trend gällande HME, där resultatet sjönk från 82 2020 till 78 2022. De senaste två åren har trenden vänt och medarbetarundersökningen 2024 tangerar toppnoteringen 2020 på ett index om 82.

Gällande sjukfrånvaron är det viktigt att kunna erbjuda en hållbar arbetsplats som ger rätt förutsättningar och innebär en rimlig arbetsbelastning för chefer och medarbetare. Sjukfrånvaro, i synnerhet den längre sjukfrånvaron, är viktiga att följa ur det perspektivet. Under 2024 är sjukfrånvaron i kommunen 7 procent, vilket är i enlighet med satt målnivå.

6.1.2 Österåker är en attraktiv plats att bo i, etablera företag i och besöka

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Befolkningsökning	1,87 %	0,3 %	1 %	0,6 %
	Nystartade arbetsställen, antal/1000 inv 16-64 år	15	14		14

Österåker ska vara en plats där människor vill bo, verka och besöka. Österåker är en tillväxtkommun och Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för en hållbar och balanserad befolkningsutveckling och tillväxt. Detta sker genom samordnad planering av bostäder, infrastruktur, omsorg, arbetsplatser, handel, utbildning och fritid. Två indikatorer följs för målet *attraktiv plats*: Befolkningsökning och nystartade arbetstillfällen.

Kommunstyrelsens förvaltning följer månadsvis upp befolkningsökningen och jämföra den med prognosen. Det är viktigt att ha en god prognossäkerhet gällande befolkningens utveckling så att utbyggnaden och planeringen av samhällsservice sker i rätt takt. För 2024 var prognosen att kommunen skulle växa med 310 personer, eller 0,61 procent. Utfallet blev att kommunen växte med 505 personer, eller 1,0 procent. Differensen mellan befolkningsökningen och prognosen beror till viss del på en lagändring under året som gav ukrainare möjlighet att folkbokföra sig, vilket 295 har gjort under 2024.

Gällande indikatorn som mäter nystartade arbetstillfällen finns inga nya värden för 2024 än, men 2023 ligger i linje med målnivån.

6.1.3 Kvaliteten på informationen och bemötandet från kommunen i kontakt med invånare, brukare, verksamheter och besökare är hög

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Upplevd generell nöjdhet vid bemötande vid kontakt med kommunen	90 %	89 %	89 %	90 %

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Andelen som är nöjda med informationen från kommunen		56 %		70 %
	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Upphandling - Index	71	62		74

Kommunstyrelsens fullgör kommunens ansvar gällande information till allmänheten. Målet *kvaliteten på informationen och bemötandet från kommunen är hög* mäts genom upplevd nöjdhet med bemötande, nöjdhet med informationen från kommunen och företagets upplevelse av kommunens upphandlingar.

I kundservicemätningen mäts invånarnas upplevelse vid kontakt med kommunen direkt efter avslutat samtal. Resultatet redovisas i realtid för medarbetare och chef och används i strategiskt arbete för att skapa en bättre kundupplevelse. Det görs även benchmarking mot andra kommuners och branschens kundservicefunktioner. För Kommunstyrelsens del mäts upplevd nöjdhet vid bemötande i kontakt med kommunen. Utfallet på 89 procent är högt och mycket nära uppsatt målnivå. Kommunen har under våren även deltagit i SKR:s nationella servicemätning, där resultatet visar att Österåker ligger över eller mycket över genomsnittet gällande samtliga parametrar i jämförelse med andra kommuner.

För att mäta nöjdheten med kommunens kommunikation genomförs en undersökning i samband med medborgarundersökningen. Mätningen görs vartannat år och är viktiga underlag i utvecklingen av kommunens kommunaktionsverksamhet. Nästa gång enkäten genomförs är 2025.

Även informationen till, och bemötande av, kommunens företagare är viktiga. Detta mäts inom flera områden via Öppna jämförelser. Kommunstyrelsen följer indikatorn som fokuserar på hur företagarna upplever Österåkers kommuns agerande och bemötande i samband med upphandling. Nöjdheten för 2023 hade sjunkit jämför med året innan och siffror för 2024 redovisas inte förrän senare i vår. Under 2025 är flera insatser planerade för att kunna öka nöjdheten hos företagarna. Bland annat har en e-tjänst utvecklats som ska göra det enklare för det lokala näringslivet att vara med och konkurrera om direktupphandlingar.

Bedömningen är att Kommunstyrelsen uppnår målet 2024.

6.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

En god ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva en bra och kvalitativ verksamhet. Under målet är därför fokus för organisationen att använda de gemensamma resurserna på ett klokt och effektivt sätt som säkrar både kvaliteten i den befintliga verksamheten och driver den utveckling som behövs för att kunna säkra den framtida kvaliteten. Under målet har Kommunstyrelsen valt att lyfta fram två mål: *Långsiktig och hållbar ekonomisk planering* och en *ökad effektivitet i kommunens administration*.

6.2.1 Den ekonomiska planeringen ska vara långsiktig och hållbar

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Uppfyllda finansiella mål	100 %	100 %	75 %	100 %

För att kunna möta både oförutsedda konjunktursvängningar och framtida demografiska utmaningar måste en kommun ha en långsiktig och, över tid, hållbar ekonomisk planering. Kommunstyrelsen leder arbetet både med den Långsiktiga ekonomiska planeringen (LEP) som tas fram vartannat år och processen gällande verksamhetsplan och budget. I arbetet med den senaste LEP:en (2023) togs fyra nya finansiella mål fram som styr arbetet för en robust ekonomi. Inledningsvis kommer målet att följas upp genom att följa upp de finansiella målen. Bedömningen är att tre av fyra mål kommer att uppnås. Det fjärde målet, att kostnadsökningen per invånare ska inte överstiga 3 procent, kan bli svårt att nå för mandatperioden. Det beror på flera saker, bland annat att inflationen har ökat kostnadsutvecklingstakten 2023 och 2024 och att volymtillväxt inom äldreården har varit högre än budgeterat, samtidigt som befolkningsutvecklingen har påverkats negativt av lågkonjunkturen och ett osäkert omvärldsläge. Prognosen för mandatperioden är att kostnadsutvecklingen landar på 3,5 procent.

6.2.2 Effektiviteten i kommunens administrativa verksamheter ökar

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Antalet anställda i administrativa verksamheter växer mindre, i förhållande till befolkningsökningen			Ja	Ja

Kommunen ska använda resurserna på ett smart och effektivt sätt. Under lång tid har kärnverksamheterna prioriterats och varit undantagna det effektiviseringskrav som läggs i samband med budgetarbetet. Istället är det administrativa verksamheter som åläggs effektiviseringar och som årligen ska hitta arbetssätt för att bli mer resurseffektiva. Det är också inom den administrativa verksamheten som de största möjligheterna finns för att utnyttja digitalisering, automatisering och robotisering. Det handlar inte om att minska antalet personer inom kommunens administration, utan istället handlar det om att möjliggöra för samma antal personer att kunna hantera fler ärenden - att kommunen växer befolkningsmässigt, utan att administrationen och överbyggnaden växer i samma omfattning. Det förutsätter bättre system, smartare lösningar genom digitalisering, och resursoptimering genom att förlägga resurser på rätt ställe och samarbeta över verksamhetsgränserna. Resultatindikatorn som inledningsvis mäter målet är administrationens tillväxt i förhållande till befolkningen. Under året har administrationen inte ökat procentuellt mer än befolkningen.

Bedömningen är att målet för Kommunstyrelsen delvis uppnås för 2024.

6.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

Invånare, besökare, medarbetare och brukare ska känna sig trygga i Österåkers kommun. Arbetet under målet strävar mot ett tryggare Österåker och arbetet präglas av trygghetsskapande åtgärder och långsiktiga, främjande insatser som skapar en trygghet genom hela livet. Kommunstyrelsen har under målet valt att lyfta fram två egna mål: *trygga offentliga miljöer* och *god civil beredskap*.

6.3.1 Österåkers offentliga miljöer ska vara trygga för invånare och besökare

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	 Andel som känner sig mycket trygg eller ganska trygg kvällstid		75 %		77 %
	 Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är ljus ute, andel (%)		98		

Målet följs upp genom två resultatindikatorer hämtade dels från polisens trygghetsundersökning, dels från medborgarundersökningen.

I polisens trygghetsundersökning 2024 har indikatorerna förändrats. Från att ha redovisat trygghet redovisas nu otrygghet. Jämfört med 2023 uppger något fler att det känner sig otrygga kvällstid. Det går inte att avgöra om målet är uppnått eller ej, men det kan konstateras att det inte skett någon större förändring.

Även andelen som utsatts för brott är i princip oförändrat. Inom några kategorier har det ökat med en procentenhet eller två, inom några har det minskat med lika mycket. Även i medborgarundersökningen är resultatet högt. 97,6 procent känner trygga i området där de bor 2023.

Under 2024 har en lägesbild som beskriver brottslighetens utbredning i kommunen och förändring över tid. I samband med framtagandet av lägesbilden har även en handlingsplan tagits fram som kommer ligga till grund för en del av trygghetsarbetet och det brottsförebyggande arbetet under 2025.

6.3.2 Österåkers kommuns civila beredskap är god

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	 Årlig uppföljning av kommunens krisledning			 Ja	 Ja

Det säkerhetspolitiska läget i Österåkers närområde har försämrats de senaste åren, vilket föranlett en återupptagen totalförsvarsplanering i Sverige, som bland annat innebär en återuppbyggnad av kommunens civila beredskap, det vill säga krisberedskap och civilt försvar.

Österåkers kommun har en hög ambition i att bygga vidare på sin civila beredskap och förmåga att förhindra och hantera attentatshot. Kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) för mandatperioden innehåller ett flertal beslutade åtgärder av omfattande karaktär som syftar till att öka den beredskapen och förmågan.

Risken för naturliga störningar i samhällsviktiga funktioner, det försämrade säkerhetspolitiska läget och höjningen av terrorhotnivån gör att kommunen prioriterat att intensiviera arbetet inom området, till exempel genom utbildning och övning av personal och förtroendevalda, samt även gjort personalförstärkning under de senaste åren. Arbetet fortsätter att intensivieras under resterande mandatperiod.

Målet följs upp genom den årliga uppföljningen gällande kommunens krisledning av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har godkänt uppföljningen.

Bedömningen är att målet för Kommunstyrelsen uppnås för 2024.

6.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Österåker är en kommun som växer och tillväxten ska ske på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Österåker ska ha ett offensivt och innovativt förhållningssätt till hållbarhet. Under målet ryms både ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet och program för dessa tre områden lägger grunden för arbetet. Under målet har Kommunstyrelsen valt att lyfta fram tre mål att fokusera på: *inköp och upphandling som strategiskt verktyg för hållbarhet*, *erbjuda goda livsmiljöer* och *organisationen begränsar den egna klimatpåverkan*.

6.4.1 Kommunorganisationens inköp och upphandlingar är ett strategiskt verktyg för hållbarhet

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Andelen centrala upphandlingar som ställer relevanta krav för hållbarhet			100 %	100 %

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Antal inköp som ersätts av kommunens återbruksplattform			130	70

Kommunen köper tjänster och varor för över en miljard om året. Det är drygt en tredjedel av kommunens omsättning. Det finns därför stora möjligheter att påverka både kvalitet, hållbarhet och kostnader genom att nyttja inköp och upphandling som ett strategiskt verktyg. Baskrav för miljöaspekter har tagits fram under 2024, som alla förvaltningar och verksamheter ska använda i sina upphandlingar. Sedan beslut fattades innan sommaren har det i samtliga upphandlingar där det varit väsentligt ställts baskrav. 2025 kommer baskrav för entreprenader gällande miljö att tas fram, liksom baskrav för social hållbarhet.

Kommunstyrelsen följer också antalet inköp som ersätts av kommunens återbruksplattform. Under 2024 är första året plattformen användas och 130 inköp har ersatts av plattformen, vilket motsvarar en besparing på 7790 kg koldioxidekvivalenter och en kostnadsbesparing på cirka 460 tkr.

6.4.2 Österåker erbjuder goda livsmiljöer

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
→	Andel invånare med 200 meter till närnatur eller park		99 %	99 %	99 %
	Andel nya bostäder och arbetsplatser styrda till kollektivtrafiknära lägen			95 %	95 %

Österåkers utveckling och tillväxt ska vara hållbar, vilket innebär att hänsyn ska tas i bebyggelseutvecklingen till ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter. En god bebyggd miljö ska uppfylla människors och samhällets behov, erbjuda goda livsmiljöer och bidra till en hållbar utveckling. Det innebär exempelvis att

byggandet sker på ett sådant sätt så att miljö- och klimatpåverkan minskas, att lokala arbetsplatser utvecklas i kommunen och att boende och verksamma i kommunen har god tillgång till parker, natur och ett varierat utbud av grönområden av god kvalitet. Även sociala hållbarhetsaspekter är viktiga vid utbyggnaden av nya bostadsområden där kommunen i den fysiska planeringen ska verka för ökad integration, trygghet och jämställdhet.

Under målet återfinns två resultatindikatorer: Närhet till närnatur eller park och andelen nya arbetsplatser och bostäder styrda till kollektivtrafiknära lägen. Båda indikatorerna når de uppsatta målnivåerna.

6.4.3 Österåkers kommunorganisation begränsar den egna klimatpåverkan

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Minska genomsnittlig energianvändning i kommunkoncernens lokaler KWh/kvm		125	127	125
	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	32	34		40
	Energianvändning per gatubelysning, kWh/ljuspunkt	353	329		350

Kommunen ska arbeta med att begränsa den egna klimatpåverkan.

Kommunstyrelsen kan bidra till detta på flera sätt. Dels kan förvaltningen stötta verksamheterna i att minska energianvändningen i kommunkoncernens lokaler. Här spelar även kommunens fastighetsbolag en viktig roll. Under 2024 har energianvändningen inte minskat, men ligger i paritet med föregående år. Sett över en längre tidsperiod har dock en väsentlig minskning skett - 30 procent sedan 2009. Målet är att minska 40 procent 2030.

Förvaltningen ska verka för att öka andelen fossiloberoende fordon i organisationen. Detta genom att ställa tydliga krav i de framtida upphandlingarna som rör organisationens egna fordon. Här kommer förändringen att ske

successivt kommande år, då gamla avtal löper ut och nya upphandlingar genomförs. Det ställs även krav på leverantörer gällande transporter, även om det inledningsvis inte kommer följas upp under målet. Det kommer däremot att följas upp i anslutning till miljö- och klimatprogrammet. Andelen fossiloberoende fordon har ökat i organisationen, men ligger fortsatt en bit från målet.

Slutligen följer förvaltningen upp energianvändningen i gatubelysningen. Målet är att minska energianvändningen per gatubelysning, vilket också uppnått. Det pågående arbetet med att byta ut belysningsarmaturer, flytta ut belysningscentraler och byta styrenheter till trafiksignaler fortsätter under 2025. Syftet är att minska energiförbrukningen och ta kontrollen över de kommunala anläggningarna.

Bedömningen är att målet för Kommunstyrelsen uppnås för 2024.

7 Verksamhetsuppföljning

Utfallet för Kommunstyrelsen förvaltning visar på ett överskott för flera avdelningar, exempelvis på ekonomiavdelningen, avdelning för mark och etablering och avdelningen för kvalitet och hållbarhet. Överskottet kunde bidra till att täcka upp underskott inom andra delar av förvaltning så som HR/lön och avdelning för administration och juridik.

Kommunikationsavdelningen, avdelningen för säkerhet, trygghet och civil beredskap, digitaliseringsavdelning, avdelning för administration och juridik och HR/Lön är de fem avdelningar som har gått med underskott under 2024. Underskottet inom dessa avdelningar kan i stort sett härledas till högre personal- och konsultkostnader än budgeterat, bland annat med anledning av ett behov att förstärka inom vissa delar på grund av personalomsättning eller utökat uppdrag. Det totala underskottet inom personalkostnader för Kommunstyrelsens förvaltning är 3,8 mnkr för 2024.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redovisar en nettokostnad om 178,4 mnkr, vilket resulterar i en positivavvikelse i jämförelse mot helårsbudget motsvarande 0,1 mnkr. Den positiva avvikelsen fördelar sig på en positivavvikelse på intäktssidan motsvarande 31,9 mnkr och en negativ avvikelse på kostnadssidan motsvarande 35,1 mnkr.

De ökade intäkterna på 31,9 mnkr i jämförelse med helårsbudgeten härrör från ersättningar kopplat till förpackningsinsamlingen som tillkommit under verksamhetsåret och införandet av förändrade faktureringsrutiner kopplat till ingångna plankostnadsavtal med externa parter. Även statlig medfinansiering som erhållits, engångsersättningar och övriga erhållna bidrag har bidragit till den positiva avvikelsen.

De ökade kostnaderna på 35,1 mnkr i jämförelse med helårsbudgeten härrör sig från ökade kostnader om cirka 14,7 mnkr orsakat av såväl prisjustering som ökade volymer/resor inom samhällsbetalda resor. Ökade kostnader inom vinterväghållning, driftsavtal gata/park, el-/fjärrvärmekostnader, samt extern inhyrd personal har bidragit till de ökade kostnaderna med 11,1 mnkr. Noterbart är att personalkostnaderna har en positiv avvikelse på 2,4 mnkr, vilket ska kopplas mot ökade kostnader avseende inhyrd personal som hanterats såsom konsultkostnader. Kostnader för förpackningsinsamling inom Österåkers kommun som tillkommit under verksamhetsåret har bidragit till de ökade kostnaderna med cirka 11,7 mnkr. Erhållna ersättningar från Naturvårdsverket täcker inte upp de kostnader som kommunen haft under verksamhetsåret, vilket renderat i en negativ avvikelse motsvarande cirka 1,7 mnkr.

7.1 Verksamhetsuppföljning - helårsbokslut

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse	Utfall 2023
Kommunstyrelse, förtroendevalda	-11 398	-11 850	452	-10 946
Ledning	-7 848	-10 211	2 363	-7 865
Politiska förstärkningar	-6 271	-6 964	693	-7 736
OH KSF	-16 210	-16 210	0	-16 376
Avdelningen för säkerhet, trygghet och civil beredskap	-1 086	0	-1 086	809
Avdelningen för kvalitet och hållbarhet	-5 253	-5 420	167	-2 331
Ekonomiavdelningen	-3 852	-5 600	1 748	-3 796
Brandförsvaret	-28 359	-28 500	141	-27 601
Kommunikationsavdelningen	-1 351	0	-1 351	-591
Avdelningen mark och etablering	-5 113	-6 800	1 687	-3 145
Digitaliseringsavdelningen	-1 859	0	-1 859	14
Avdelning för administration och juridik	-505	0	-505	-545
HR/Lön	-982	0	-982	-1 603
Summa KSF	-90 086	-91 555	1 469	-81 714
Förvaltningsledning	0	-644	-644	3 498
Verksamhetsutveckling	0	-1 214	-1 214	4 092
Verksamhetsstöd	0	1 738	1 738	13
Varav Förpackningsinsamling inom Österåkers kommun	0	-1 702	-1 702	0
Samhällsbetalda resor	27 000	41 694	14 694	34 654
Geodataenheten	8 090	7 809	-281	8 012
Strategisk Planeringsavdelning	5 642	4 972	-670	4 232
Avdelning för hållbar samhällsbyggnad	5 434	5 211	-223	3 097
Stadsbyggnadsavdelningen	1 700	1 147	-553	218
Planenheten	7 959	7 357	-602	7 790
Exploateringsenheten	4 876	2 969	-1 907	4 572
Infrastruktur och anläggningar	44 063	42 612	-1 451	45 745
MEX-effekt	2 736	-2 940	-5 676	948
Kapitalkostnader	71 045	67 697	-3 348	52 327
Summa totalt	178 545	178 408	137	155 165

7.2 Verksamhetsuppföljning

7.2.1 Digitalisering

Under det gångna året har digitaliseringsarbetet fokuserat på att stärka cybersäkerheten genom att bland annat använda AI för att identifiera trafikmönster. En testmiljö för AI har etablerats och används nu för tester inom flera områden. Råd kring nyttjande av AI har tagits fram. För att förbättra informationssäkerheten har ett internt samarbete mellan digitaliseringsavdelningen och säkerhetsavdelningen påbörjats för att göra en behovsanalys. Ett nytt system för e-signering har implementerats under året för att ännu bättre kunna stödja verksamheter i sin digitaliseringsresa.

Utökningen av antalet e-tjänster har skapat nya möjligheter att utveckla digitala processer för invånarna. Detta har resulterat i förbättrad service och ökad tillgänglighet för invånare, samt ofta förenklade processer för organisationen.

Förvaltningen har också utvecklat flera interna stödprocesser, bland annat har en automatiserad funktion skapats med koppling mot DIGG:s plattform "Mina meddelande", samma plattform som bland annat används av Kivra. Fokus under utvecklingsarbetet har varit att kunna skicka fakturor digitalt, men även att annan myndighetspost kan använda lösningen för att digitalisera postförsändelser.

7.2.2 HR

Inom HR-området har vi under hela året haft fokus på att förenkla och förbättra kommunens HR-processer för såväl medarbetare som chefer. HR har också fortsatt med verksamhetsnära stöd till chefer, vilket är återkommande möten mellan chef och HR-partner där frågor som arbetsmiljö, sjukfrånvaro och personalplanering är på agendan för att hela tiden stötta, förbättra och skapa välmående arbetsplatser. Arbete med utmärkelsen "Årets möjliggörare" har pågått under året för att sprida goda exempel på det fina arbete som sker i kommunens verksamheter. Vidare har rekrytering av ekonomidirektör genomförts och HR har stöttat socialförvaltningen i en större omorganisation där ett flertal avdelnings- och enhetschefer rekryterats. HR har även haft ett stort fokus på att stödja verksamheterna för att nå budget i balans och därmed arbetat mycket med personalplanering och förhandlingar kopplat till detta.

7.2.3 Kommunikation

Under 2024 har förvaltningen arbetat med flera olika kommunikationsuppdrag av både strategisk och operativ karaktär. Några exempel är kommunikation om Domaruddens utveckling, Funkisfestivalen, invigning av Hackstattrappan,

konstprojekt Hagby äng och kulle, Margretelunds nya reningsverk, samarbete efter separation, skolvalet, trygghetsskapande kommunikation, valet till Europaparlamentet, samt Österåkers sju underverk.

I början av året har en ny webbplats för roslagen.se utvecklats och lanserats. Flera utvecklings- och kvalitetssäkringsinsatser har också gjorts av intranätet Inomskärs och österåker.se med subsajter.

Flera utbildningar har gjorts under våren av webbredaktörer och redaktörer för kommunens olika konton i sociala medier. Medieutbildningar har också arrangerats.

Kommunen har en god struktur för kriskommunikation och funktionen kommunikatör i beredskap har aktiverats flera gånger under året, inte minst i samband med vårens två explosioner vid portar i flerbostadshus.

Servicecenter arbetar kontinuerligt för att utveckla sin verksamhet utifrån kommuninvånarnas behov. Verksamheten följs kontinuerligt upp genom kundundersökningar. Under året har servicecenter ytterligare utökat sin service och kompetens inom flera olika områden. Samarbete har utökats med bland andra utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och socialförvaltningen. Ett stort fokus har varit skolval och skolbyte.

Kompetensen är hög hos samtliga servicehandläggare, både i sakfrågor och teknisk kompetens, och många frågor från vårdnadshavare har kunnat lösas vid första kontakten. På enheten för stöd till äldre och funktionsnedsatta har den tidigare telefontiden avskaffats och ersatts med en ny lösning som gör det enklare för äldre och deras anhöriga i deras kontakter med kommunen.

Tillgång till flera verksamhetssystem har också gjort det enklare för invånarna att få svar på sina frågor. Idag arbetar servicehandläggarna i fler än 20 ärendehanteringssystem.

Under vintern och våren har att nya digitala skärmar satts upp både i verksamheterna och i Alceahuset och kommer framåt fylla en viktig funktion för den interna kommunikationen.

7.2.4 Säkerhet, trygghet och civil beredskap

Österåker kommuns arbete med säkerhet, trygghet och civil beredskap har under 2024 fokuserat huvudsakligen på fyra områden: Organiserad brottslighet och välfärdsbrott, samhällsskydd och beredskap, våldsprevention och brottsförebyggande arbete.

Som en del av det koncernövergripande arbetet mot organiserad brottslighet och välfärdsbrott har en ny strategisk tjänst inrättats, en säkerhetssamordnare mot organiserad brottslighet och välfärdsbrott. Säkerhetssamordnaren ansvarar

för att utveckla ett koncernövergripande arbete med att förebygga, förhindra och upptäcka organiserad brottslighet och välfärdsbrott mot kommunen och involverar alla nämnder, förvaltningar och kommunens bolag.

Kommunen har identifierat och analyserat risker och sårbarheter i kommunens organisation och kommunens geografiska område. Prioriterade åtgärder har beslutats i ”Risk- och sårbarhetsanalys Österåkers kommun 2023–2026” och arbetet med åtgärderna fortlöpte enligt plan under 2024. Under året har bland annat arbetet med att utveckla trygghets- och informationspunkter på strategiskt lämpliga platser pågått. En inventering av flera lokalers tekniska förutsättningar för att ansluta reservkraft på geografiskt strategiska platser på fastland och i skärgården påbörjades under året.

Österåkers nödvattenplan togs fram och beslutades under 2024.

Nödvattenplanens syfte är att beskriva organisationen och distributionen av Österåkers kommuns nödvatten samt prioriterade abonnenter inom kommunens samhällsviktiga verksamheter. Nödvattenplanen tydliggör ansvarsförhållanden mellan Österåkersvatten och Österåkers kommun samt i viss mån övriga involverade aktörer.

För allmänheten och kommunens personal har flera aktiviteter inom det våldspreventiva arbetet genomförts, bland annat ”En vecka fri från våld” och den kommungemensamma konferensen ”Ung i Roslagen”, där Österåker var värdkommun. Implementering av det främjande arbetet för ökad psykisk hälsa genom YAM-metoden för att förbättra den psykiska hälsan och minska självmordshandlingar hos skolelever, samt föräldrastöd i form av ABC-träffar har även genomförts under det gångna året.

Kartläggning, orsaksanalys och lägesbild i enlighet med Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbetet har genomförts. Därefter har en fördjupad lägesbild genomförts. I samband med den fördjupade lägesbilden togs ett koncernövergripande handlingsprogram fram som innehåller prioriteringar och aktiviteter som är av stor betydelse för utvecklingen av säkerhet och trygghet i kommunen.

7.2.5 Ekonomi

I samarbete med övriga förvaltningar har Kommunstyrelsens förvaltning tagit fram direktiv och förutsättningar för verksamhetsplan och budget 2025 under våren. Kvalitets- och ekonomidialoger har förts på flera nivåer, både i tjänsteorganisationen och på politisk nivå. Förvaltningen har också lett arbetet med framtagandet av årsredovisningen, i samverkan med hela kommunkoncernen.

Under året har året har Kommunstyrelsens förvaltning samordnat

uppföljningsarbetet i månadsrapporterna, delåret samt årsbokslutet med ett ökat fokus för att säkerställa en förbättrad prognossäkerhet, vilket har uppnåtts genom ett nära samarbete med förvaltningarna.

Arbetet med Utvecklingsslussen, en metod för att uppmuntra medarbetarinitiativ och verksamhetsutveckling, har fortsatt under året och är så här långt ett mycket uppskattat och framgångsrikt initiativ.

Upphandling är ett viktigt verktyg för kommunen, gällande både verksamhetsmål, vision, ekonomi och hållbarhet. Under året har förvaltningen fortsatt utvecklat inköps- och upphandlingsprocessen och stöttat verksamheterna i sina upphandlingar. Ett större arbete med att systematisera hållbarhetskrav, utarbeta nya processer för uppföljning, samt effektivisering av inköpsprocessen pågår.

7.2.6 Kvalitet och hållbarhet

Miljö- och klimatprogram 2030, som antogs 2022, har följts upp för första gången. Analysarbetet har resulterat i en god bild av hur målarbetet hittills har gått inom respektive målområde, både för kommunkoncernen och kommunen som geografiskt område, samt status avseende måluppfyllelse. Materialet har sammanställts i rapporten *Uppföljning av Österåkers miljö- och klimatprogram 2030*. Kommunkoncernens miljö- och klimatarbete bedöms ha gjort positiva förflyttningar sedan programmets implementering påbörjades. Merparten av målområdena utvecklas i önskvärd riktning för kommunkoncernen och för kommunen som geografiskt område, men utveckling skulle behöva gå snabbare för att målen ska nås 2030.

Ett nytt styrdokument för kommunens övergripande hållbarhetsarbete i form av ett program för social hållbarhet och folkhälsa - *Trygghet och hälsa genom livet*. Programmet antogs av Kommunfullmäktige i juni 2024 och utgör en del av den övergripande styrningen mot de strategiska inriktningarna trygghet och hållbar framtid som återfinns i Vision 2040, samt de övergripande målen för mandatperioden. Programmet syftar till att ange en gemensam riktning och långsiktiga prioriteringar inom den sociala hållbarhetsdimensionen, ge underlag för uppföljning, främja kommunens trygghets- och brottsförebyggande arbete samt inspirera kommunens invånare, näringsliv och civilsamhälle till medskapande.

Österåkers kommun fattade 2018 beslut om ett kommungemensamt projekt för att förbättra kvalitet och utveckla arbetet med verksamhetsutveckling. För att få stöd i att strukturera arbetet har kommunen använt sig av SKR:s granskningsverktyg Kommunkompassen. Österåkers kommun har sedan dess genomfört tre kommunkompasser, den senaste under 2024. Granskningarna

har givit Österåker goda underlag för att kontinuerligt arbeta för att höja kvaliteten inom organisationen. Den senaste granskningen visar att kommunen tagit stora kliv framåt gällande det systematiska kvalitetsarbetet sedan de två första granskningarna.

Under maj 2024 lanserades Målbarometern på kommunens webbplats för att visualisera kommunens mål. I Målbarometern kan invånare, förtroendevalda och medarbetare ta del av hur det går för Österåker och hur kommunen arbetar för att nå sina mål.

I juni 2024 införde kommunen klimatväxling som en del i *Policyn för hållbart resande*. Intäkterna från klimatväxlingen används sedan till åtgärder och projekt som främjar hållbara tjänsteresor.

Klimatväxlingen genererade cirka 37 tkr 2024 och samtliga medarbetare har haft möjlighet att ge förslag på hur medlen ska användas. Utifrån förslagen och genomförbarhet valdes tre åtgärder ut:

1. Vinterdäck till fem av cyklarna i cykelpoolen
2. Cykelpump till cykelrummet i Alcea
3. Laddskåp för cykelbatterier till en förskola

7.2.7 Lokalförsörjning

För att skapa en attraktiv kommun ställs stora krav på den offentliga servicen. Marknads- och omvärldsläget, samt invånarnas åldersstruktur skapar över tid olika förutsättningar för kommunens lokalförsörjning och dess långsiktiga planering.

Under året har ett antal lokalförändringar skett, bland annat har skollokal på Ljusterö har ställts om till förskola för att tillgodose behovet av antalet platser. I december flyttade Komvux från sina verksamhetslokaler på Stenhagsvägen med anledning av ett domslut som medförde att hyresavtalet upphörde då det inte fanns planstöd för verksamheten. Komvux bedriver från och med januari 2025 sin verksamhet på Storängsvägen. Ombyggnation för att utöka brandskyddet pågår på Solskiftets barn- och ungdomsverksamhet pågår, samt ombyggnation för utökning av lektionssalar i lokal på Österåkers gymnasium. Båda ombyggnationerna beräknas att vara färdigställda till hösten 2025. Hyresavtal som sagts upp är två bostadspaviljonger på Ljusterö, lokaler på Bergavägen för Ilsa och gruppbofastad på Ljusterö. Nya hyresavtal som tecknats är lokaler för Komvux samt två ytterligare klassrum till Musikskolan på Storängsvägen. Kommunen nådde även i januari en förlikning med tidigare hyresgäst på Dommarudden som innebar att denne avslutade sin verksamhet och avflyttade från lokalerna.

Arbete pågår med att ta fram en fastighetsstrategi, som ska ge underlag för kommunens kommande planering avseende lokaler inom kommunens ansvarsområde. För grundskola och förskola ska fastighetsstrategin, tillsammans med lokalbehovsprognos för grundskola och förskola, ge underlag för en långsiktig planering av framtida behov, vart behov föreligger, samt hur kommunen kan säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande för grundskola och förskola. Lokalbehovsprognosen prognostiserar 10 år framåt och antas årligen under första kvartalet i Kommunstyrelsen.

Kommunens planerad tillväxt medför att det i de nya stadsdelarna behöver möjliggöras för helt nya verksamhetslokaler inom samtliga områden, likväl som att lokaler inom befintliga bostadsområden behöver ses över och i vissa fall utvecklas så att behovet av antalet platser möter den totala efterfrågan. Parallellt behöver större lokalanpassningar och underhållsåtgärder genomföras inom det befintligt inhyrda beståndet för att skapa attraktiva läro- och boendemiljöer, likväl som anpassade idrottsanläggningar.

Arbete avseende riktlinjer för utomhusmiljöer på förskolor och skolor beräknas att vara klart under 2025 och ska vara vägledande vid byggnation av nya förskolor eller där befintliga utomhusmiljöer för grundskola och förskola ska rustas upp. Krav kommer även att ställas på kommunens lokaler avseende krisberedskap och är en viktig del i den kommande planeringen av till exempel träffpunkter, kriskök och redundant kraftförsörjning till lokalerna.

7.2.8 Strategisk planering

Ett förslag till planeringsstrategi, det vill säga en uppföljning av Översiktsplan 2040 och strategier för det fortsatta arbetet, har antagits. I samband med planeringsstrategin har uppföljningar av klimatanpassningsarbetet, VA-planen, samt avfallsplanen redovisats i form av bilagor. Planeringsstrategin samt översiktsplanen har publicerats i digitalt och tillgängligt format på osteraker.se. Därutöver har riktlinjer för bostadsförsörjning antagits hösten 2024.

Ett förslag till energiplan har tagits fram och antagits. Den ersätter klimat- och energistrategin för kommunen. Förvaltningen har under året arbetat med att ta fram ett förslag till vattentjänstplan, som var ett nytt lagkrav från och med 2023 och kompletterar den gällande VA-planen.

Det finns ett flertal uppdrag som rör strategisk trafikplanering, inte minst i form av underlag till plan- och programuppdrag. Under 2024 har fokus varit på framtagande av mobilitetsplan för planprogrammet för Åkers Runö, samt utredning av utveckling av Svinningevägen. Arbete med planering och upphandling av mobilitetsplan för hela kommunen, samt en bytespunktsutredning för Åkersberga och Åkers Runö har pågått. Arbetet med

åtgärdsvalsstudie (ÅVS) Ljusterö är under slutrapportering och avses följas upp med en plan för konkreta åtgärder, samt med förslag till objekt i länsplan.

Under året har processerna för friluftslivsarbetet i kommunen utvecklats, vilket exempelvis är en viktig förutsättning för det vidare arbetet med framtagande av strategier för friluftslivet och underlag till utveckling av enskilda platser.

Under 2024 har tillstånd givits av mark- och miljödomstolen avseende en tillståndsansökan om vattenverksamhet som omfattar åtgärder i vattenområden kopplat till det pågående arbetet med detaljplan Kanalterassen. Den syftar till att lösa behov av åtgärder som ligger så väl inom som utanför detaljplaneområdet.

7.2.9 Stadsbyggnad

Bebyggelseutvecklingen prioriteras i områden nära kollektivtrafik, VA-områden och service, med fokus på Roslagsbanans influensområden. Arbetet fokuseras på planering i anslutning till Åkersbergas centrala delar och i kollektivtrafikhöga lägen, längs Roslagsbanans stationer västerut, i enlighet med inriktningen i översiktsplanen och kopplat till Sverigeförhandlingen.

Planprogramarbete pågår främst inom Åkers-Runö och Täljö-Gottsunda. Ett förslag till program för Åkers-Runö har tagits fram, vilket under våren var på samråd. Inom centrala Åkersberga har planläggning för fler bostäder pågått på flera platser, exempelvis inom detaljplan för Tuna 6: 151 som antagits och överklagats, samt inom detaljplanen Kanalterassen. Nya uppdrag som getts under året är detaljplan Bergaplan, detaljplan Skogsbo 1:1 med flera samt förstudie Östanå 1:12.

Detaljplanen för Bergaplan syftar bland annat till att förbättra dagvattenhanteringen i kommunens centrala delar och är en viktig förutsättning för fortsatt utveckling av centrumområdet. Även planarbete för att möjliggöra en utveckling av Västra Banvägen pågår, vilket även det är en viktig förutsättning för fortsatt utveckling av Åkersberga stad – centrumområdet och är i enlighet med planprogrammet för samma område. Förberedelsearbete inför kommande detaljplaneetapper, inom samma program pågår fortsatt, bland annat utreds genomförandefrågor och framtida busstrafikering.

Detaljplanen för Hagby äng och kulle, etapp 1, som möjliggör cirka 900 bostäder, lokaler för service, förskola och nya attraktiva offentliga platser såsom parker, grönstråk och strandpromenad, fick under 2023 laga kraft och genomförandefasen har inletts.

Detaljplanen för Näsängen etapp 1, har tidigare antagits och därefter

överklagats. Kommunen har fått prövningstillstånd, samt yttrat sig till Mark- och miljööverdomstolen i målet gällande överklagandet. Ett avgörande väntas under 2025.

I enlighet med målet för god planberedskap för skol- och förskoleverksamhet pågår även arbete som syftar till att möjliggöra byggande av skolor och förskolor, i huvudsak lokaliserade i de centrala och västra delarna av kommunen. Detaljplanen för Hagby äng och kulle, etapp 1, som möjliggör en ny förskola är ett sådant exempel. I båda de nya planuppdragen, Bergaplan samt Skogsbo 1:1, är syftet bland annat att pröva möjlighet för förskoleverksamhet. Även i pågående detaljplan för Björnhammar, samt Valsättra del 2 ingår förslag på förskoleändamål.

I syfte att uppfylla målet att skapa ytor för verksamheter pågår planläggning på flera platser och för olika typer av verksamheter och service med olika inriktning och karaktär: Detaljplan för Runö 7:15 som möjliggör för en utökning av verksamheter längs Rallarvägen fick laga kraft och en första bygglovsansökning har kommit in. Planläggning för ett nytt skyttecenter i Brännbacken pågår. Även i gällande detaljplan för bland annat Hagby äng och kulle, etapp 1, samt i pågående detaljplanarbeten för Hagby äng och kulle, etapp 2, Tuna 6:151 med flera och Kanalterassen ställs krav på eller möjliggörs lokaler för verksamheter i flerbostadshusens bottenvåningar.

Projekt för att digitalisera äldre detaljplaner pågår, i syfte att effektivisera det interna arbetet, generera kundnytta samt förbereda för digitala tjänster. Visualiseringsarbete innefattande 3D-modeller, 360-vandringar och illustrationer har bedrivits inom bland annat projekten Hagby äng och kulle, etapp 1 och 2, Pilängen, Kanalterassen, Västra Banvägen och Skyttecenter.

7.2.10 Infrastruktur och anläggning

Under året har två större investeringsprojekt, Säbybron och gång- och cykelväg vid Söralidsvägen, färdigställt och tagit i drift. Ett antal gång- och cykelvägar har fått ny beläggning, till exempel utmed Svinningevägen, Wedtorpsvägen och vid Smedby.

Reinvesteringsarbeten har utförts bland annat på Grepvägen, Harvvägen, Räfsvägen och Kantarellvägen. En ramp mellan Lennart Neckmans väg och torget har tillgänglighetsanpassats och försetts med belysning.

Trafikåtgärder så som exempelvis breddning och utjämning av gång- och cykelvägar, tillgänglighetsanpassning av övergångsställen och förtätning av belysning har utförts bland annat på Centralvägen och Sjökarbyvägen, liksom vid Akers friskola.

Helt nya belysningsanläggningar har uppförts på gång- och cykelvägen längs Sjökarbyvägen vid Murkelvägen och på gång- och cykelvägen vid Rallarvägen längs väg 276. Nya armaturer och ny vinterbelysning har satts upp på Storängstorget. En gångtunnel på Muskötvägen har fått ny trygghetsskapande belysning. Belysning till fler tunnlar har köpts in och ska sättas upp under 2025.

Utbyte av befintliga ljuskällor till LED-belysning fortgår. Under 2024 har cirka 450 ljuskällor bytts till LED. Det pågår också separation och flytt av belysningscentraler till egna mätarskåp för att kunna administrera dessa utan beroende till närliggande vägföreningar.

Flera lekplatser har renoverats i olika omfattning, bland annat Skolvägens lekplats som har byggts om till en trafiklekplats. Vissa gräsytor inom Skånstaparken har ställts om till äng som ett led i att öka den biologiska mångfalden.

Ett ökande antal vildsvin rör sig i kommunens bebyggda områden, dels på fastlandet, dels på Ljusterö. Kommunens viltvårdare jagar på kommunal mark och samverkar vid jakt på andra fastighetsägares marker. Röjning av växtlighet har utförts på flera ställen, dels för att försvåra för vildsvinen att gömma sig, dels som en trygghetshöjande åtgärd för gående.

I Åkers kanal var det under början av hösten ett osedvanligt lågt vattenstånd. Detta berodde på väldigt låga nederbördsmängder uppströms i avrinningsområdet. Under senare delen av hösten har nivåerna stabiliserats på en högre nivå.

7.2.11 Övriga verksamheter

En ny version av Österåkerkartan är framtagen under året och finns tillgänglig för allmänheten. Den nya versionen av Österåkerkartan är uppbyggd att följa strukturen på Österåkers hemsida för att vara mera användarvänlig. Till exempel kan användare hitta skolor i *Barn & utbildningskartan* och motionsspår samt sporthallar i *Uppleva & göra-kartan*. Det är också tydligare i den nya versionen av kartan vilka symboler som motsvarar vilka lager, vilket gör navigeringen mer intuitiv.

Arbetet för att bli en blåljuscertifierad kommun är i full gång. Karta och positionering är avgörande verktyg för både larmcentral och uttryckande fordon. På rätt plats, i rätt tid ställer krav på aktuella kommundata. Lantmäteriet och Trafikverket har tagit fram en checklista, kallad Blåljuskollen, som visar vilka processer och data som är av särskild betydelse för blåljusverksamheterna. Under hösten har kommunen registrerats för Blåljuskollen och arbetet med att granska processer och rutiner är i full gång. Målsättningen är att uppnå certifiering under våren 2025.

Inom verksamheten samhällsbetalda resor har såväl kostnader som volymer ökat kraftigt under året jämfört med 2022/2023. Inom turbundna resor har både antal resenärer och antal aktiviteter ökat, vilket medför fler resor. Inom skolskjuts har antal elever med behov av skolskjuts med taxi ökat och framför allt ökar antalet taxielever med anpassat behov som är placerade i skolor utanför kommunen.

Bomresor, det vill säga resor där kunden uteblir eller för sent avbokade resor, medför en onödig kostnad för kommunen. Som ett resultat av stora informationsinsatser till bland annat boenden och verksamheter har antalet bomresor minskat med cirka 30 procent under året.

8 Uppföljning av privata utförare

Verksamhet	Privat utförare	Omfattning/andel av verksamhet
Samhällsbetalda resor	Samtrans Omsorgsresor AB	34,5 mnkr/38,6%
Teknisk Utskott	Peab Anläggningar AB	29,1 mnkr/32,6%
Teknisk Utskott	ÅF Infrastructure AB	12,2 mnkr/13,7%
Samhällsbetalda resor AB	Bergkvara Buss AB	3,8 mnkr/4,3%
Teknisk Utskott	Bogfelts Installationer & Entreprenad AB	3,3 mnkr/3,7%
Teknisk Utskott	Björk Bygg & Projektledning AB	1,9 mnkr/2,1%
Teknisk Utskott	Peab Asphalt AB	1,6 mnkr/1,9%
Samhällsbetalda resor AB	Sirius Omsorg Holding AB	1,4 mnkr/1,6%
KS SBF	Lektus Sweden AB	1,3 mnkr/1,5%
Summa totalt		89,1 mnkr

I tabellen redogörs för väsentliga utförare av verksamhet inom Kommunstyrelsens verksamhetsområde. Uppföljning av leverantörer genomförs under året. Metoden och frekvensen varierar beroende på område och omsättning.

9 Internkontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel, både avsiktliga och oavsiktliga. Vidare utgör internkontrollen en betydelsefull del i kommunens styrsystem och ska säkerställa att nämnderna och de kommunala bolagen följer Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts av en arbetsgrupp i Kommunstyrelsens förvaltning, vilket har resulterat i tre kommungemensamma kontrollmoment som ingår i samtliga nämnders internkontrollplaner. De tre centrala kontrollmomenten fokuserar i hög grad på att kontrollera huruvida fastställda riktlinjer och rutiner efterföljs i organisationen.

1. Det finns en redundans i organisationen genom framtagna rutinbeskrivningar för det dagliga arbetet
2. Alla förvaltningar har en aktuell kompetensförsörjningsplan
3. Efterlevnad av policy för hållbart resande

Utöver de centralt beslutade kontrollmomenten har KSF och SBF-KS genomfört en egen risk- och väsentlighetsanalys för att få fram ytterligare ett antal kontrollmoment, vilka är verksamhetsspecifika.

1. Genomförd utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom Kommunstyrelsen
2. Implementering av rutiner som säkerställer att internkontrollplaner upprättas på samtliga förvaltningens avdelningar i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll

Gällande de centrala kontrollmomenten:

Bedömningen är att samtliga kontrollmoment är uppfyllda.

Gällande de verksamhetsspecifika kontrollmomenten:

Gällande kontrollmoment 1 är det uppfyllt.

Gällande kontrollmoment 2 finns mindre avvikelser som följs upp under första kvartalet av 2025.

10 Personaluppföljning

10.1 HR

För Kommunstyrelsens del har antalet anställda minskat något, där antal tillsvidareanställda har ökat jämfört med 2023 och antalet tidsbegränsade anställda har minskat. Sammanlagt är det cirka två årsarbetare färre 2024 än 2023.

Sjuktalen är fortsatt låga inom Kommunstyrelsens verksamheter och de har minskat ytterligare sedan 2023. Dock kan konstateras att långtidssjukfrånvaron har ökat jämfört med tidigare år, vilket kommer analyseras av förvaltningen för att hitta rätt åtgärder tillsammans med HR.

10.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Helår 2023	Utfall Helår 2024
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec	151,25	155,55	160,1
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec	15,85	15,9	9,6
Totalt antal årsarbetare, 31 dec	167,1	171,45	169,7
Antal anställda med månadslön, 31 dec	172	178	176

10.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Helår 2023	Utfall Helår 2024
Sjukfrånvaro, per helår	2,5	4,4	3,6
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	31	48	55
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	69	52	45

II Framåtblick

Framåtblicken för Kommunstyrelsen kan sammanfattas i fyra olika fokusområden: Digitalisering och tillgänglighet, strategisk verksamhetsutveckling, trygg- och säkerhet, samt lokal och regional samhällsutveckling.

Digitalisering och tillgänglighet

Ökad efterfrågan på information och tidig dialog medför behov av extra fokus på invånardialog, kommunikation, visualisering och digitalisering i kommunens processer. Arbetet med digital visualisering genom 3D-modeller och en digital tvilling av kommunen kommer under de kommande åren fortsätta utvecklas och implementeras med syfte att informera, engagera och inkludera. Österåkers kommun är 1 av 6 kommuner i Sverige som 2025 kommer att ingå i ett forskningsprojekt inom digitala tvillingar som drivs av Visual Sweden och Linköpings universitet där kommunerna får hjälp av forskare och experter att vidareutveckla den digitala tvillingen.

AI är ett område som innebär många möjligheter och det finns ett behov av att ta fram riktlinjer för tillämpning av den nya teknologin framöver. Utbildning har genom SKR genomförts av medarbetare på förvaltningen. Implementering av en AI-tjänst på Inomskärs och österåker.se har påbörjats för att rekommendera innehåll till besökaren utifrån besöksmönster och tidpunkt. Här finns också flera initiativ till att effektivisera genom att använda både robotisering och AI inom administrationen.

Flera verksamheter arbetar tillsammans med digitaliseringsenheten för att hitta smarta sätt att jobba med hjälp av digitalisering.

Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service, även kallad webbdirektivet, innebär att offentliga aktörers webbplatser och mobila applikationer ska vara tillgängliga. Lagen omfattar både krav på tillgänglig teknik och tillgängligt innehåll. Ett utbildningspaket har erbjudits medarbetare under hösten 2024 gällande tillgänglighet och klarspråk. Under 2025 kommer checklistor och rutiner tas fram som en fortsättning på det arbetet för att förenkla för verksamheterna att efterfölja lagen.

Strategisk verksamhetsutveckling och optimering

Upphandling och inköp är en viktig strategisk funktion i kommunen och ett utvecklingsarbete har påbörjats för att kommunen ska närma sig ett kategoribaserat arbetssätt inom området. Organisationer som har gjort den

omställningen visar på att det både finns kvalitativa och ekonomiska vinster med arbetssättet. Här finns också flera vinster att göra genom att utveckla samarbetet kring upphandling och inköp med de kommunala bolagen, ett arbete som förvaltningen har tagit initiativ till.

Flera centrala system kommer att behöva upphandlas och uppgraderas de närmsta åren, vilket kommer att påverka stora delar av organisationen. Bland annat pågår förplanering inför upphandling av nytt inköpssystem, nytt ekonomisystem och nytt lönesystem.

Flera stödverksamheter kommer 2025 se över hur de kan optimera vissa arbetsuppgifter för att underlätta för både invånare och kollegor i andra delar av organisationen. Bland annat servicecenter, bemanningsenheten och redovisningsenheten kommer att genomlysna sina processer och identifiera vilka arbetsuppgifter man skulle kunna överta från verksamheterna för att höja kvaliteten för kunderna och minska resursanvändningen i andra delar av organisationen. Ett exempel är att servicehandläggarnas samlade kompetens gör det möjligt att besvara frågor inom kommunens alla verksamhetsområden och därigenom avlasta kommunens förvaltningar, vilket i sin tur möjliggör för sakkunniga att arbeta djupare och mer fokuserat inom sina respektive områden.

Förvaltningen har under hösten utvecklat en analysutbildning för att skapa förutsättning för bättre analyser, vilket är en förutsättning för verksamhetsutveckling och för att få goda beslutsunderlag. Utbildningens syfte är att skapa ett gemensamt språk och tillvägagångsätt för att genomföra analyser inom kommunens verksamheter. Detta förväntas bidra till en systematisering av analysarbetet, en ökad förståelse för hur man kan använda nyckeltal och annan fakta, samt en utveckling av återkopplingen av analyser till både förtroendevalda och allmänhet. Utbildningen kommer att ges löpande under 2025.

Trygghet och säkerhet

Det säkerhetspolitiska läget i omvärlden bedöms under överskådlig tid vara fortsatt osäkert och föranleder därför behov av omfattande åtgärder och utveckling av totalförsvaret i Sverige. För Österåker kommuns del omfattar detta det civila försvaret, som i kommunen tar sin utgångspunkt från en väl fungerande krisberedskap. Ett flertal aktiviteter har genomförts i Österåker under de senaste åren och fler är beslutade och planeras att genomföras. Bland annat kommer utbildningar erbjudas de tjänstepersoner som aktiveras i kris.

Den eskalerande våldsutvecklingen med gängkriminalitet, skjutningar och

sprängningar i Sverige, då gärningspersoner och brottsoffer många gånger är mycket unga, kräver ett fortsatt intensivt arbete. Situationen bedöms kvarstå under 2025 och arbetet mot våldsutvecklingen kommer därför vara högt prioriterat, även om Österåker berörs i relativt liten omfattning. Österåker bedöms därför ha goda förutsättningar, att med tidiga förebyggande och främjande insatser, i nära samverkan mellan skola, socialtjänst, fritid och polis, samt med andra berörda interna och externa aktörer lokalt och regionalt förhindra en negativ våldsutveckling i kommunen. Stort fokus kommer att vara på tidiga förebyggande och främjande insatser mot barn och unga i organiserad brottslighet. En handlingsplan och en fördjupad lägesbild gällande brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet i Österåker har tagits fram och ligger till grund för arbetet 2025.

Det osäkra läget med ökad gängkriminalitet har blottlagt den organiserade brottsligheten även på samhällsbyggnadsområdet. Behovet att förhindra och försvåra för den organiserade brottsligheten att få fäste i kommunen, både i stadsutvecklingsprojekten, liksom i den befintliga miljön, kommer kräva ökat fokus och skärpta rutiner. Det systematiska arbetet mot välfärdsbrottslighet kommer att utvecklas än mer i Österåker framgent, bland annat till att i än större utsträckning omfatta hela kommunkoncernen. En samlad handlingsplan om hur välfärdsbrott ska förebyggas och åtgärdas i kommunen ska utformas och ligga till grund för det fortsatta arbetet i hela kommunkoncernen. En ny funktion med uppdrag att arbeta med frågan har tillsatts och kommer att samordna arbetet med kommunkoncernens arbete för att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Lokal och regional samhällsutveckling

Österåker är en storstadsnära kommun och ingår i ett regionalt sammanhang tillsammans med övriga kommuner i regionen. Kommunens roll i den regionala utvecklingen behöver fortsatt föras fram i olika sammanhang, bland annat för att synliggöra behov av regionala och statliga investeringar i syfte att skapa förutsättningarna som krävs för att kommunen ska kunna växa hållbart och bidra till regionens tillväxt. Den nya regionala utvecklingsplanen (RUF) förväntas gå ut på granskning till sommaren 2025.

Den antagna Planeringsstrategin avses följas upp av ett antal aktiviteter, som föreslås lyftas i kommande verksamhetsplaneringar. Planeringsstrategin pekar ut riktningen för den översiktliga planeringen framåt. Arbetet med en ny översiktsplan ska påbörjas under 2025. I samband med detta behöver en utveckling av prognosarbetet ske för att skapa en längre tidshorisont än 2040, när bostäder och trafik analyseras och prognostiseras. Som ett underlag

bedöms det vara värdefullt att beräkna ett så kallat marknadsdjup, det vill säga antalet bostäder som kan efterfrågas vid en viss prisnivå på en given marknad. Detta bedöms som särskilt värdefullt efter att SCB har reviderat ner sin befolkningsprognos för landet och Boverket har skrivit ner siffrorna avseende behovet av bostäder. På flera sätt måste nu verksamheten vara mer redo på flera scenarier i det korta perspektivet, och samtidigt spana längre in i framtiden för att möta kommande utmaningar.

För att Österåkers befolkning ska kunna öka i enlighet med översiktsplan och Sverigeförhandling behöver bland annat formerna för hållbara transportsystem och mobilitetsåtgärder utvecklas för att uppnå positiva och långsiktiga effekter. Innovationsutvecklingstakten inom sjötrafiken är hög och viktig att följa och skapa förutsättningar för. Fokus för trafikplanering ska ligga på att, tillsammans med trafikförvaltningen, utforma trafiklösningarna av bytespunkterna vid Åkersberga och Åkers Runö station i syfte att kunna utveckla den stationsnära marken. Arbetet med Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) Ljusterö avses följas upp med en plan för konkreta åtgärder samt med förslag till objekt i länsplan. Invånarnas och besökares möjligheter att effektivt kunna nå viktiga målpunkter i tätorten och i de regionala stadskärnorna kommer att utvecklas i den mobilitetsplan som arbetas fram under 2025. Det är ett viktigt underlag till en kommande översiktsplan, men även i trafikplaneringen på mer detaljerad nivå, så som i detaljplaneprojekt eller investeringsprojekt.

Komplexiteten och mängden utredningar som krävs i planarbetet är betydande, vilket driver både kostnader och tid. Exempelvis har tillämpningen av artskyddsförordningen stramats åt. Tillämpningen av artskyddsförordningen väntas bli tydligare och vad gäller jordbruksmark väntas ett viktigt avgörande i ett av kommunens egna ärenden, Näsängen, med konsekvenser för planeringen. Även EU:s direktiv kring naturmark kan få stora konsekvenser för kommunen framåt. Tjänsteorganisationen behöver dessutom, tillsammans med politiken, utveckla metodiken för att prioritera bland projekten.

Klimatanpassning är en fråga som är av stor vikt för kommunens utveckling. Frågor rörande olika typer av skyfalls- och dagvattenproblem bedöms öka. Det är komplexa frågeställningar med många inblandade parter som riskerar att bli både tidsödande och kostsamma att åtgärda även om kommunen inte är ensam ansvarig. Ofta finns en lång historik med en situation som succesivt har förändrats genom exploatering samt ökade vattenflöden. Ansvarsområdena är inte tydliga och en stor andel enskilda huvudmannaskap komplicerar frågan, och kommunen har generellt ökande utmaningar kopplat till huvudmannaskapsfrågan och den stora omfattningen av enskilda huvudmannaskap. Rådigheten begränsas samtidigt som det ger upphov till oklarheter avseende ansvarsgränser. Det bedöms även bli en faktor att ta i

beaktande i samband med uppställningsplatser för sopkärl vid införandet av den fastighetsnära förpackningsinsamlingen.

I2 Målbilaga

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Österåkers kommun är en attraktiv arbetsgivare	Hållbart medarbetar engagemang (HME) 	78	80	82	80	80
		Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun 	8 %	7 %	7 %	7 %	7 %
	Österåker är en attraktiv plats att bo i, etablera företag i och besöka	Befolkningsökning 	1,87 %	0,3 %	1 %	0,6 %	0,6 %
		Nystartade arbetsställen, antal/1000 inv 16-64 år 	15	14		14	14
	Kvaliteten på informationen och bemötandet från kommunen i kontakt med invånare, brukare, verksamheter och besökare är hög	Upplevd generell nöjdhet vid bemötande vid kontakt med kommunen 	90 %	89 %	89 %	90 %	90 %
		Andelen som är nöjda med informationen från kommunen 		56 %			70 %
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Upphandling - Index 		71	62			74	
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Den ekonomiska planeringen ska vara långsiktig och hållbar 	Uppfyllda finansiella mål	100 %	100 %	75 %	100 %	100 %
	Effektiviteten i kommunens administrativa verksamheter ökar 	Antalet anställda i administrativa verksamheter växer mindre, i förhållande till befolkningsökningen			 Ja		 Ja

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024	
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Österåkers offentliga miljöer ska vara trygga för invånare och besökare	Andel som känner sig mycket trygg eller ganska trygg kvällstid 		75 %			77 %	
		Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är ljus ute, andel (%) 		98				
	Österåkers kommuns civila beredskap är god	Årlig uppföljning av kommunens krisledning 				 Ja	 Ja	 Ja
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	Kommunorganisationens inköp och upphandlingar är ett strategiskt verktyg för hållbarhet	Andelen centrala upphandlingar som ställer relevanta krav för hållbarhet 			100 %	100 %	100 %	
		Antal inköp som ersätts av kommunens återbruksplattform 			130	70	70	
	Österåker erbjuder goda livsmiljöer	Andel invånare med 200 meter till närmiljö eller park 		99 %	99 %	99 %	99 %	
		Andel nya bostäder och arbetsplatser styrda till kollektivtrafiknära lägen 				95 %	95 %	95 %
	Österåkers kommunorganisation begränsar den egna klimatpåverkan	Minska genomsnittlig energianvändning i kommunkoncernens lokaler 			125	127	122	125
		Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%) 		32	34		34	40

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
		Energianvändning per gatubelysning, kWh/ljuspunkt 	353	329		350	350

I 3 Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 1: Det finns en redundans i organisationen genom framtagna rutinbeskrivningar för det dagliga arbetet	Två gånger per år (delår/helår)	Egen kontroll	Avdelningschef/enhetschef	Ja	Nej	
Central 2: Alla förvaltningar har en aktuell kompetensförsörjningsplan	En gång per år (helår)	Egen kontroll	Förvaltningschef	Ja	Nej	
Central 3: Efterlevnad av policy för hållbart resande	Två gånger per år (delår/helår)	Avdelningschef/enhetschef och controller	Egen kontroll	Ja	Nej	
KS 1 Genomförd årlig utbildning inom ämnet mutor, jäv respektive korruption gentemot samtliga anställda inom förvaltningen	En gång årligen, samt vid introduktion av nyanställda	Intern utbildning	Förvaltningschef	Ja	Nej	
KS 2 Implementering av rutiner som säkerställer att internkontrollplaner upprättas på samtliga förvaltningens avdelningar i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll	Två gånger per år (delår/helår)	Egen kontroll	Avdelningschef/enhetschef	Ja	Ja	Några avdelningar saknar fortfarande egna internkontrollplaner. Utbildningstillfälle för detta under första kvartalet 2025.

I 4 Strategiska nyckeltal KS

Antal korrigeringar inom Samhällsbyggnadsförvaltning exklusive (MHN och BN)	KS SBF	6 029	7 198	5 234	5 000
Antal beslutade planbesked	KS SBF	1	6	1	5
Antal antagna planbesked	KS SBF	3	1	1	5
Antal lagakraftvunna planer	KS SBF	4	2	1	5
Antal tillkommande möjliga bostäder inom laga kraftvunnen detaljplan	KS SBF	150	950	0	500
Antal antagna detaljplaner för arbetsområden	KS SBF	0	0	0	1
Antal antagna detaljplaner för förskole-/skoländamål	KS SBF	2	0	0	1
Antal laga kraftvunna detaljplaner för förskole-/skoländamål	KS SBF	0	1	0	1
Antal laga kraftvunna detaljplaner för arbetsområden	KS SBF		1	0	1
Andel av lagakraftvunna detaljplaner som tydligt har en koppling till (stärker) lokala knutpunkter och centrum	KS SBF		50 %	100 %	100 %
Andel BTA i lagakraftvunna detaljplaner som tydligt har en koppling till (stärker) lokal knutpunkter och centrum	KS SBF		95 %	100 %	100 %
Andel av lagakraftvunna planer i kollektivnära läge	KS SBF		100 %	100 %	100 %
Andel BTA i lagakraftvunna planer i kollektivnära läge	KS SBF		100 %	100 %	100 %
Andel BTA i lagakraftvunna planer i kollektivnära läge	Stadsbyggnadsavdelningen				
Handläggningstid planbesked från det att ansökan inkommit till förvaltningen	KS SBF			100 %	100 %

Antal (st) - Ackumulerat antal slutbesked sedan 2017 i stationsnära områden (1,5 km omkrets)	KS SBF	1 567	1 619	1 755	1 850
Antal (st) utfärdade slutbesked inom hela Österåkers kommun	KS SBF	471	264	306	
Utstakningar	Geodataenheten	110	64	23	85
Lägeskontroller	Geodataenheten	85	92	40	85
NK A (Nybyggnadskarta)	Geodataenheten		46	19	40
NK B (Nybyggnadskarta)	Geodataenheten		33	23	35
NK C (Nybyggnadskarta)	Geodataenheten		337	230	415
EK (Enkelt kartutdrag)	Geodataenheten		55	32	42
Kostnadsutveckling Samhällsbetalda resor	KS SBF	18 096	23 649	38 498	23 910
Bomresor - Sent avbokad resa (Beställda men ej nyttjade inbokade resor) - Turbunda resor	KS SBF	9 093	9 880	9 788	6 900
Antal planbesked	Stadsbyggnadsavdelningen	1	0	0	5
Antal antagna planer	Stadsbyggnadsavdelningen	2	1	1	5
Antal lagakraftvunna planer	Stadsbyggnadsavdelningen	2	2	1	5
Handläggningstid planbesked	Stadsbyggnadsavdelningen	100	100	100	100
Antal tillkommande möjliga bostäder inom laga kraftvunnen dpl	Stadsbyggnadsavdelningen	150	900	0	500
Antal antagna dpl för arbetsområden	Stadsbyggnadsavdelningen	0	1	0	1
Antal antagna dpl för förskole-/skoländamål	Stadsbyggnadsavdelningen	2	0	0	1
Antal laga kraft vunnen dpl för förskole-/skoländamål	Stadsbyggnadsavdelningen	0	1	0	1
Kostnad per kvm asfalterad yta exkl. vinterväghållning	KS SBF	4,15	4,67	6,25	5,61
Kostnad per ljuspunkt och år	KS SBF	1 026	700	603	1 135
Kostnad per kvm parkyta	KS SBF	7,06	7,25	7,12	7,5
Driftskostnadsutveckling Park och landskap	KS SBF	6 950 024	7 564 024	7 429 239	7 311 000
Driftskostnadsutveckling gata och parkering	KS SBF	17 913 000	19 252 000	22 868 000	18 449 000
Driftkostnader Vinterväghållning	KS SBF	7 432 000	11 061 000	11 321 000	8 120 000
El kostnader	KS SBF	6 397 000	6 362 000	5 041 000	5 320 000

Antal kvm asfalterad yta (huvudgator och parkeringar)	KS SBF	285 084	282 943	283 483	295 000
Antal ljuspunkter (ackumulerat)	KS SBF	5 397	5 553	5 610	5 853
Antal kvm asfalterad yta (Lokalgator)	KS SBF	338 747	343 378	348 187	350 000
Antal kvm asfalterad yta (Gångbanor och GC-vägar)	KS SBF	321 947	327 920	299 018	335 000
El-Förbrukning - antal KWH - Gata och parkering	KS SBF	2 280 424	2 108 709	1 718 763	
Parkeringsövervakning (Intäkter)	KS SBF	2 162 000	3 083 000	3 874 000	3 400 000
Extern parkeringsövervakning (kostnader)	KS SBF	946 000	1 261 000	1 377 000	1 450 000
Totalt antal kvm asfalterad yta	KS SBF	943 447	954 241	930 688	980 000
Totalt antalet kvm Parkytor	KS SBF	1 043 144	1 043 186	1 043 186	1 066 727
Antal kvm Naturmark	KS SBF	412 335	415 572	415 572	423 883
Antal kvm Planteringsytor yta	KS SBF	20 379	16 354	16 354	18 721
El-Förbrukning - Antal KWH - Park och landskap	KS SBF	20 250	20 595	30 350	